

До вашого досьє:

Європейська кіноакадемія була заснована в Берліні 1989 року з метою підтримки й розвитку європейського кінематографа. Першим президентом академії став Інґмар Бергман. Штаб-квартирою академії був обраний Берлін. Діяльність Європейської кіноакадемії фінансується за рахунок німецької національної лотереї. Фінансову підтримку академії здійснює Генеральна Дирекція Європейської Ради, МЕДІА-програма Ради Європи і багато інших організацій, включаючи і більшість продюсерських компаній Європи та Америки (!). Крім щорічного вручення призів кіноакадемії,

проводиться велика кількість семінарів і майстерень з усіх аспектів кіновиробництва. Та все-таки, саме присудження призів Європейської кіноакадемії грає важливу роль у просуванні на екрани європейських кінострічок. Серед фільмів, що стали «Кращими європейськими фільмами року», — «Урга» Микити Михалкова, «Розтинаючи хвилі» Ларса фон Трієра, «Все чи нічого» Петера Каттанео. Серед нагороджених режисерів — Вім Вендерс, Кшиштоф Кешльовський, Кен Лоух і багато інших знаменитостей. В перший рік існування академія нараховувала всього сорок членів, тепер їх число сягнуло двох сотень і

продовжує рости завдяки справжньому європейському кінобуму.

Сьогодні президент кіноакадемії — Вім Вендерс, голова-продюсер — Нік Пауел, директор — Маріон Дерінґ. У президії — Іштван Сабо, Агнешка Холланд, Дітер Кослик, Хосе Вісуна, Саймон Перрі та інші.

За минулий рік академією було проведено десять тематичних семінарів з режисерами, акторами й операторами, включаючи такі як: «Чи потрібна Європі система кінозірок?» (Лондон), «Важливість мови у світі образів» (Страсбург), «Навчіться краще рекламувати свій фільм!» (Мюнхен).

Андрій Курков

ІСТОРІЯ ЄВРОПЕЙСЬКА І НИНІШНІЙ ДЕНЬ

Кіноплоди Європи. Рік 1998.

Цього року одинадцятий раз вручалися призи Європейської кіноакадемії. Весь європейський кіносвіт зібрався в Лондоні, де з 4 по 6 грудня тривала церемонія вручення призів кіноакадемії, різноманітні прийоми на честь цього, а також щорічні збори членів академії, котрі закінчилися лекцією пана Майкла Куна — президента відеоімперії «Поліграмм Ентертеймент».

Сама церемонія проходила в центрі Лондона, в театрі «Олд Вік». Перед тисячною аудиторією, вбраною в смокінги й вечірні сукні, спочатку виступив голова кіноакадемії продюсер Нік Пауелл, який вийшов на сцену в яскравому плямистому піджаку (його пристрасть до піджаків незвичайного забарвлення досить відома). Потім слово взяли ведучі й урочиста церемонія покотилася по наростаючій. Кращими європейськими актрисами року стали відразу дві французьки — Елоді Буше і Наталі Реньєр, які зіграли головні ролі в фільмі «Примарне життя ангелів». Цей фільм був показаний і в рамках кінофестивалю «Молодість», так що багатьом киянам, я думаю, вдалось його побачити. Обидві дівчини вийшли на сцену за призами невпевненою ходою. Наталі Реньєр була в яскраво-червоній сукні, Елоді — в ясно-червоній. Пролетіли в мікрофон сором'язливе «дякую» і спустилися зі сцени. У цій номінації «за бортом» залишилась колишня лєнінградка, а тепер — парижанка Дінара Друкарова, яка висувалася за виконання головної жіночої ролі у фільмі Олексія Балабанова «Про виродків і людей» (Росія).

Нагорода за кращу чоловічу роль дісталася Роберто Беніні (фільм «Життя прекрасне», Італія). Італійський актор-комік (і також режисер)

Роберто Беніні розворушив публіку не тільки своєю смішною і жахливою англійською мовою з італійським акцентом, а й вдячною промовою, апогеем якої стала заява: «Я вас усіх люблю!». Через півгодини той самий Роберто Беніні отримав ще одного «Фелікса» уже як режисер фільму, в якому він зіграв головну роль. Мені, чесно кажучи, фільм «Життя прекрасне» сподобався менше, ніж кінострічка «Урочистість» (режисер Томас Вінтерберг, Данія), за яку я віддав свій голос. Проте тенденції в європейському кіно нині трохи змінилися (як, зрештою, міняються майже щороку). Цього року перевага надавалась легшим фільмам, комедіям, трагікомедіям. Хоча фільм «Урочистість» все ж обійти не змогли — і він отримав приз Фасбіндера «Європейське відкриття року». Цей фільм — блискуче зроблена драма про сімейне свято одного датського зовні благополучного клану. За глибиною психологізму його можна віднести до школи Бергмана, та операторська робота, я гадаю, перевищує більшість фільмів іменитого шведа. Фільм Роберто Беніні «Життя прекрасне» — це трагічна комедія, дія якої починається у передвоєнній Італії і закінчується в концтаборі. Ще позаминулого року, коли Роберто Беніні заявив, що хоче знімати комедію про концтабір, багато хто здвигнув плечима. Думаю, що й тепер, подивившись фільм, багато хто знову здвигнув плечима, незважаючи на високий професіоналізм і явну касовість картини. Швидше за все вона з'явиться і в нас у прокаті, і тоді кожен зможе сам скласти про неї власну думку.

А на сцену тим часом за призом в категорії «Кращий оператор Європи» піднявся Адріан Бідль (Ірландія) за роботу в фільмі «Помічник

КІНОАКАДЕМІЯ

33

м'ясника». Кращим сценаристом став англієць Петер Хаут за фільм «Автоматичні двері» — теж, до речі, легку комедію про важливість дрібних випадковостей. За європейський внесок у світовий кінематограф приз дістав шведський актор Стеллан Скарсгард («Амістад», «Добровільне полювання»). Спеціальний приз кіноакадемії вручили і Джеремі Айронсу за головну роль у фільмі «Лоліта». Джеремі Айронс, вийшовши на сцену, поскаржився на відсутність цікавих сценаріїв і розповів, чим займається, очікуючи на сценарій. А займається він ремонтом нещодавно купленого замку в Ірландії, і схоже, що це заняття захопило його з головою, тож важко уявити, якої якості повинен бути сценарій, заради якого Джеремі покинув би свій замок. Останнім було вручено приз глядацьких симпатій, і дістався він Антоніо Бандерасу за фільм «Маска Зорро». Особливим моментом нинішньої церемонії була відсутність традиційного журі — усі рішення були прийняті з допомогою прямого голосування членів академії, які володіли правом вирішального голосу. А щоб дізнатися про глядацькі симпатії, в кінотеатрах Європи були розповсюджені сотні тисяч анкет, в інтернеті була відкрита спеціальна сторінка для голосування, і багато європейських журналів друкували на своїх сторінках відкриту анкету. Європейський глядач виявився на подив активним — Європейській кіноакадемії довелося обробляти мільйони анкет! А це теж говорить про інтерес до кінематографа.

Після завершення церемонії усіх гостей та учасників на лімузинах і автобусах відвезли в Парк Баттерсі, де спеціально для святкового бенкету поставили величезне шатро на сто великих

Режисер і виконавець головної ролі кращого європейського фільму 1998 року «Життя прекрасне» (Італія) Роберто Беніні з дружиною.

Фолькер Шльондорф,
режисер (Німеччина).

круглих столів, з місцем для дискотеки й коктейлю. Там свято європейського кіно справді набрало наростаючих обертів і тривало майже до самого ранку.

Наступного дня італійське посольство в Лондоні організувало прийом на честь Роберто Беніні, на якому були присутні численні італійські кінопродюсери і навіть міністр кіно Італії. Але для мене відкриттям у європейському кіно цього року стали Німеччина й Скандинавія, котрі представили кілька сильних, професійно зроблених стрічок. А в німецькій програмі була ще одна особливість — у трьох з чотирьох представлених кінофільмів знімався популярний німецький актор Іоахім Кроль. І якщо у фільмах «Біжи, Лоло, біжи!» і «Чи я красива?» він грав ролі другого плану, то в незвичайному і дуже цікавому фільмі «Пташечка-поїзд» він чудово зіграв головну роль. Цей фільм, на жаль, не потрапив навіть до номінацій, та подалу його прокатна популярність зростає. У фільмі йдеться про звільненого водія-дальнобійника, котрого розшукує поліція через підозру в убивстві свого нового шефа, який, власне, і звільнив його. І поки його шукає поліція, він їде до маленького фінського селища, аби взяти участь у міжнародному конкурсі фанатів-знавців залізничного розкладу Європи. Фільм надзвичайно тонкий і простий, і цим легко привертає до себе глядача. Очевидно, більшості членів академії, які взяли участь в голосуванні, він здався надто простим. А шкода.